

A lékai birtok

2009 július 21. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Ha az utazó a Szombathelyen átfutó Gyöngyös-patak mentén elindul fölfelé, hamarosan a volt Vas megyei, ma burgenlandi Léka (Lockenhaus) községbe, illetve a vár alá ér. (Ha tovább haladna ezen az úton, Borostyánk? várát is megláthatná.) A lékai vár a XIII. század elején királyi várként épült a Gyöngyös (Güns)-pataktól körülvett sziklán, az osztrák betörések ellen, mint a völgyet záró er?dítmény. Az 1242-es oklevél úgy említi, hogy ellenállt a tatároknak. A vár a IV. Béla idején Ausztria és Magyarország között folyó határháborúkban játszott fontos szerepet. Egy oklevél szerint Gy?r fia Torda védte. Az ? lányát vette feleségül Németújvári Miklós gróf, s hozományként lett tulajdona a vár 1270-ben. A Németújváriaktól Károly Róbert elvette a birtokot, mivel a család többször az osztrákok oldalára állt. Az Anjouk alatt királyi birtok volt. Zsigmond király 1390-ben az Osli nemzetségb?l való Kanizsai családnak ajándékozta, amely kisebb megszakításokkal több mint száz évig megtartotta. 1513-ban II. Ulászló a monyorókeréki Erd?dy Péternek adományozta, de két évvel kés?bb visszaszerezte a Kanizsai család. Az utolsó Kanizsai lány, Orsolya 1525-ben hozományul vitte férjének, Nádasdy Tamásnak a többi családi birtokkal együtt. Ezt követ?en közel másfél évszázadon keresztül a Nádasdyak tulajdonában maradt, akik sokat áldoztak a vár javítására és b?vítésére.

Nádasdy Tamás 1537-ben horvát bán, 1540-ben országbíró, 1552-ben hadvezér, 1554-ben nádor lett. Mint a kultúra és az oktatás nagy pártfogója, iskolákat, nyomdákat alapított, és segítette a tehetséges fiatalok külföldi tanulmányait. A magyar protestantizmus támogatója volt. Személyét humanista gondolkodása, m?veltsége és áldozatkészsége alapján sokan Széchenyi Istvánhoz hasonlítják.

Fia, Ferenc, Dunán inneni országos f?kapitány. Neki egy leánya volt, aki apáca lett, és egy fia, Pál. Utóda, Nádasdy Ferenc elfordult a család protestáns tradícióitól, és katolizált; 1643-ban feleségül vette Esterházy Júliát. A gazdag f?úr rangban az országbírói méltóságig emelkedett. Csatlakozott Wesselényi nádor és Zrínyi bán szövetségéhez, amely a részt vev? f?urak letartóztatásával ér véget. 1671-ben Nádasdy Ferencet is perbe fogták h?tlenség vádjával, és az idegenekb?l álló rendkívüli bíróság Bécsben Zrínyi Péterrel és Frangepán Ferenccel együtt fej- és jószágvesztésre ítélte, majd kivégezte.

A Nádasdy-vagyon nagy részét elkobozták, az árvák gyámja az elhunyt veje, Draskovich Miklós lett. Az Esterházyak 1676-ban szerezték meg a lékai birtokot.

1969 óta Paul Anton Keller osztrák író a vár tulajdonosa. Sokat tett a helyreállításáért, az alsó várban szállodát rendezett be.

A lékai vár legszebb része a lovagterem. A gótikus boltívekkel díszített, kéthajós csarnok, amelyet hat impozáns, nyolcszöglet? oszlop oszt ketté, a kor legszebb magyar világi építészeti emlékei közé tartozik. Hozzá hasonló emlékünk csak Sopronban, Kolozsvárott és Vajdahunyad várában található.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló